

2.1.7. Történelem

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik. A versenyzőknek a második forduló második részében pályamunkát kell beadniuk az alábbiakban megadott témák közül egyet kiválasztva.

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jeligeként választott – maximum 8 karakterből álló, minden esetben betűkarakterrel kezdődő – kifejezést rá kell írni a pályamunkára, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajta feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5. sz. mellékletet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A versenyzőknek a jeligével ellátott pályamunkát és a jeligés borítékot – a felterjesztési határidő figyelembe vételével – át kell adniuk az iskola igazgatójának.

A pályamunkákat a jeligés borítékkal együtt postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva az iskola igazgatójának kell továbbítani az Oktatási Hivatalba a megjelölt határidőig. A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV történelem pályamunka/pályamunkák".

Csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell felterjesztetni az Oktatási Hivatalba, akiknek a második fordulóbeli dolgozata elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot.

A pályamunka elkészítésének szabályai:

- A pályamunka terjedelme – az ábrák, az aláírások, az irodalomjegyzék, a tartalomjegyzék leszámításával – 20-30 gépelt oldal lehet (12-es betűnagyság, 1,5-es sortávolság, 2,5cm margó). A megadottnál kisebb vagy nagyobb terjedelmű pályamunkákat a versenybizottság nem értékeli.
- A versenyzők törekedjenek a megfelelő stílusra és helyesírásra, mert a versenybizottság ezt is figyelembe veszi az értékeléskor.
- Az idézetek, ábrák, irodalmi hivatkozások stb. forrásait a tudományos munkákban szokásos módon kell megjelölni. A forrásjegyzék hiánya esetén a pályamunkát a versenybizottság nem értékeli.
- A pályamunkát nem szükséges bekötetni, kerülni kell a költséges, díszes megjelenítést.
- A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül.

A verseny anyaga

Első forduló

- Írásbeli (időtartam 180 perc, az elérhető pontszám 100 pont).
 - Feladatlap, amelynek 70%-a a kétszintű érettségi vizsga követelményeire épül (a rendes érettségi vizsga tanévét megelőző évfolyamok tanulói 1790-ig, a rendes érettségi vizsgát tevő évfolyamok tanulói 1920-ig kaphatnak feladatokat), 30%-a pedig a választott pályázati témával foglalkozik. Az utóbbi 30%-ra vonatkozóan a felkészüléshez szükséges szakirodalom a pályamunkák témáinál olvasható.A feladatok megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható.

Második forduló

Első rész

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 60 pont).
 - Feladatlap, amely szintén a kétszintű érettségi követelményeire épülő, a magyar és az egyetemes történelem alapvető összefüggéseire vonatkozó, kb. négy esszékérdésből áll (a rendes érettségi

vizsga tanévét megelőző évfolyamok tanulói 476-tól 1848-ig, a rendes érettségi vizsgát tevő évfolyamok tanulói 476-tól 1939-ig kaphatnak feladatokat).

Második rész

- A pályamunka értékelése (elérhető pontszám 80 pont).
 - A versenybizottság az értékelésekor a következő szempontokat veszi figyelembe: a pályamunka tartalma, felépítése, anyaggazdagsága, anyagkezelése, a megírás módja valamint a formai követelmények teljesítése.

1) Gyermeknek, fiatalnak lenni - Gyermekkor, ifjúkor, hazai tanulás - külhoni egyetemjárás a közép- és kora újkori Magyarországon

A téma választása esetén a dolgozat irányulhat egy kiválasztott uralkodói, nemesi vagy polgári családból származó gyermek vagy ifjú életének, képzésének, oktatásának feltárására, elhelyezve az adott korszak életmódjának sajátosságai között. Ehhez forrásanyagként felhasználhatók kiadott levelek, visszaemlékezések, naplók és más, a korszakból fennmaradt elbeszélő források, amelyek önálló elemzésre adnak lehetőséget. Irányulhat továbbá egy városi, udvari iskola képzési-oktatási rendjének, az oktatás jellemző vonásainak feltárására is, vagy a peregrináció korabeli gyakorlatának, egyes jellegzetességeinek bemutatására, szintén kiadott források és szakirodalom alapján.

Szakirodalom:

- Csukovits Enikő: Gyermekek a késő középkori Magyarországon. Műhely (folyóirat) 1999. 5-6.szám 136-140. oldal
- Fazekas István: Batthyány I. Ádám és gyermekei in: Gyermek a kora újkori Magyarországon: „adott Isten hozzánk vala szeretetéből egy kis frauzimmerecskét nekünk”. Szerk. Péter Katalin. Bp., 1996. [Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok, 19.] 91-114. oldal

2) I. Ferenc József és a magyarok (a szabadságharc leverésétől az első világháború kitöréséig, 1849-1914)

A pályázó I. Ferenc József és a magyarok viszonyát tekinti át a szabadságharc leverését követő időszakról a Nagy Háború kitöréséig. (A császár szerepe a megtorlásban, illetve Erzsébet királyné magyar kapcsolatrendszere nem tartozik a témához!) Természetesen nem az egész időszak és valamennyi kapcsolat feldolgozása a cél, hanem e viszony egy-egy periódusának, illetve az uralkodó egy-egy nevezetesebb személyiséghez (pld. Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán és István, Wekerle Sándor stb.) kapcsolatának bemutatása a szakirodalom és a kiadott forrásanyag alapján.

Szakirodalom:

- Somogyi Éva: Ferenc József és magyar alattvalói. Rubicon, 1995/10. 13-18. oldal
- Szabad György: Az önkényuralom kora (1849-1867). In: Kovács Endre főszerk. – Katus László szerk.: Magyarország története 1848-1890. 6/1. kötet. Bp., 1979. 444-450. oldal
- Estók János: Boldog békeidők. Magyarország története 1849-1918. Új Képes Történelem. Bp., 1998. 8-12., 26-39., 44-53., 83-85., 88-91., 96-102. oldal

3) A Kádár-kor kultúr- és művelődéspolitikájának megjelenési formái lakóhelyemen (1957-1985)

A versenyző e téma keretein belül dolgozatában feltárhatja lakóhelye kulturális, művelődési intézményeinek történetét, a korszak kulturális életének helyi szinten megmutatózó, jellemző vonásait, feldolgozhatja események, rendezvények, helyi folyóiratok, egyesületek, művészeti csoportok stb. történetét, tevékenységét. A szakirodalom feldolgozása illetve a források összegyűjtése mellett alkalmazhatja a forrásfeldolgozás e témához illő módszereit is (pl. "oral history").

Szakirodalom:

- Szakirodalom: Romsics Ignác: Magyarország története XX. században. Osiris, 2001. 496-511. oldal (Kultúra, művelődés, szórakozás)
- Valuch Tibor: Hétköznapi élet Kádár János korában. Corvina, 2007. 136-151. oldal (Nyolc óra szórakozás...)

Harmadik forduló (döntő)

- Szóbeli (elérhető pontszám 60 pont).
 - A pályamunka megvédése (elérhető pontszám 20 pont).
 - A tanuló adott évfolyamának kétszintű érettségi kompetenciakövetelményeire épülő gondolkodtató kérdések. A rendes érettségi vizsga tanévét megelőző évfolyamok tanulói 1711-1914-ig, a rendes érettségi vizsgát tevő évfolyamok tanulói az 1914-től napjainkig terjedő időszakra vonatkozóan kaphatnak feladatokat. A versenyzők egy témát és egy tétellapot húznak, melyen a feldolgozást

segítő források szerepelnek. Rövid felkészülési időt követően a versenyzők a bizottság előtt ismertetik a téma kidolgozásának vázlatát (kb. 5-8 perc), majd a téma értelmezéséhez kapcsolódó, a bizottság által feltett gondolkodtató, problémamegoldó kérdésekre válaszolnak (kb. 3-5 perc). (elérhető pontszám 40 pont).

A verseny szervezése

Az első forduló időpontja: 2015. november 2. (hétfő)

- A fordulót az iskolák bonyolítják le.
- A dolgozatok első részét a szaktanárok (szaktanári munkaközösségek) értékelik központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- A dolgozatok közül azokat kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni), amelyeknek a középiskolai tananyagra vonatkozó része legalább 75%-os (minimum 52,5 pont) eredményű. Az általános részben foglaltaknak megfelelően, a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett dolgozatokat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.
- A beküldött dolgozatok közül a továbbjutási létszámhatárnak legfeljebb a másfélszeresét kitevő legjobbak második részének (a szakirodalomra vonatkozó feladatoknak) az értékelését, illetve az első rész felüljavítását a versenybizottság végzi a központi javítási-értékelési útmutató alapján, és meghatározza a továbbjutás ponthatárát.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül legkésőbb **2015. november 30-áig** értesíti az iskolákat az eredményekről.

A második forduló első részének időpontja: 2016. január 5. (kedd)

- A fordulót az Oktatási Hivatal szervezi.
- A dolgozatokat a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2016. február 1-ig** értesíti az iskolákat a második forduló első részének eredményeiről, és azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni) **2016. február 18-áig**, akiknek a feladatlapja elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.
- A versenybizottság a fenti pontszámot úgy határozza meg, hogy a második forduló feladatlapjának megoldásában az adott pontszámnál több pontszámot elérő versenyzők száma nem érheti el a hatvanat.

A második forduló második részében a pályamunkák felterjesztésének (kézbesítésének vagy postára adásának) határideje: 2016. február 18.

- A versenybizottság értékeli a beküldött pályamunkákat, és az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2016. március 22-ig** értesíti az iskolákat az eredményekről.
- A versenybizottság a második forduló feladatlapjának és a pályamunkának az összesített pontszáma alapján – a lehetséges létszámhatáron belül szigorú szakmai szempontok szerint – választja ki a döntőbe jutó versenyzőket.

A harmadik forduló (döntő) időpontja: 2016. április 12. (kedd)

- A döntőt az Oktatási Hivatal szervezi az általa kijelölt helyszínen.
- A verseny végeredményét a második és a harmadik fordulóban elért eredmények összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén a döntő (szóbeli) forduló eredménye határozza meg a helyezést.